

Kategória: .....

Név: .....

Iskola: .....

**IRINYI KÉMIAVERSENY BUDAPESTI FORDULÓJA
2018. március 8.**

Kristályvizes keserűs vizsgálata

A kristályvizes keserű só ($\text{MgSO}_4 \cdot 7 \text{H}_2\text{O}$) magnéziumion tartalma erősen lúgos, puffer-oldattal beállított $\text{pH} = 10$ -es közegben EDTA mérőoldattal Eriokrómfekete T indikátor mellett mérhető.

Írd le a lejátszódó folyamat reakcióegyenletét, vagy jelöld a molarányokat! .....

$A_r(\text{Mg}) = 24,32$ $A_r(\text{S}) = 32,06$ $A_r(\text{O}) = 16,00$ $A_r(\text{H}) = 1,01$

I. A magnéziumion tartalom meghatározása:

A meghatározás menete:

1. Készíts törzsoldatot a munkahelyeden lévő $200,0 \text{ cm}^3$ –es mérőlombikban lévő oldatból! (Töltsd fel a körjelig, homogenizáld!)
2. Pipetázd a törzsoldat $20,00 - 20,00 \text{ cm}^3$ –ét titrálólombikba!
3. Mérjél hozzá - kb. 30 cm^3 desztillált vizet mérőhengerrel,
- automata adagolóból $5,0 \text{ cm}^3$ pufferoldatot,
- adjál hozzá késhegynyi Eriokrómfekete T indikátort míg az oldat borvörös színű nem lesz!
4. Titráld az így elkészített borvörös színű oldatot **$0,02050 \text{ mol/dm}^3$** koncentrációjú EDTA – mérőoldattal ibolyáskék színárnyalaton keresztül a végpontban **kék színűre!** A végpont közelében a mérőoldatot lassan, cseppenként adagold, mert az indikátor fémkomplexének elbomlása nem pillanatszerű! (Az oldat színe túltitrálásra nem változik.)
5. Végezz legalább három titrálást!

Az EDTA-mérőoldat fogyása $20,00 \text{ cm}^3$ törzsoldatra: 1. .... cm^3

2. .... cm^3

3. .... cm^3 Átlagfogyás: .... cm^3

A törzsoldat magnéziumion tartalma: ..... mg.

II. Az ismeretlen oldat úgy készült, hogy keserűsöt ($\text{MgSO}_4 \cdot 7 \text{H}_2\text{O}$) desztillált vízben oldottunk.

Az I. pontban leírt vizsgálathoz $30,00 \text{ cm}^3$ térfogatú ismeretlen oldatot kaptál.

A) Számítsd ki az ismeretlen keserűs oldat mol/dm^3 -ben kifejezett koncentrációját!

Az ismeretlen keserűs oldat koncentrációja: ..... mol / dm^3 .

B) Számítsd ki, hogy 1 cm^3 ismeretlen keserűs oldat hány mg magnéziumiont tartalmaz!

Az ismeretlen keserűs oldat összetétele: ..... mg magnéziumion/ cm^3 .

C) Számítsd ki, hogy hány g kristályvíz tartamú magnézium-szulfátot kellett bemérni 2000 cm^3 térfogatú ismeretlen oldat készítéséhez!

A kristályvizes keserűs moláris tömege: .....

Az ismeretlen oldat elkészítéséhez szükséges keserűs: ..... g.

Az eredmények csak követhető számolás esetén fogadhatók el!

Gyakorlati javítókulcs
Keserűsítő (Mg²⁺) komplexometrián 2018

8.

Összesen. 40 pont

$Y^{4-} + Mg^{2+} = MgY^{2-}$ vagy (1 mol EDTA 1 mol Mg²⁺) 1 p

3 db fogyás 3 p

Átlag: 1 p
5 pont

Pontosság: 15 pont

Páratlan: cm³

17,0	17,2	17,4	17,6	17,8	18,0	18,2	18,4	18,6	18,8	19,0	19,2	19,4	19,6	19,8	20,0	20,2
!	!	!	!	!	!	!	!	!!	!	!	!	!	!	!	!	!
1p	3p	5p	7p	9p	11p	13p	15p	13p	11p	9p	7p	5p	3p	1p		

Páros: cm³

15,9	16,1	16,3	16,5	16,7	16,9	17,1	17,3	17,5	17,7	17,9	18,1	18,3	18,5	18,7	18,9	19,1
!	!	!	!	!	!	!	!	!!	!	!	!	!	!	!	!	!
1p	3p	5p	7p	9p	11p	13p	15p	13p	11p	9p	7p	5p	3p	1p		

I. Például legyen a fogyás 15,20 cm³ 0,02050 mol/dm³ EDTA

$$n(\text{EDTA}) = 0,02050 \text{ mol/dm}^3 \cdot 0,0152 \text{ dm}^3 = 3,116 \cdot 10^{-4} \text{ mol} \quad 2 \text{ p}$$

$$n(\text{Mg}^{2+}) = 3,116 \cdot 10^{-4} \text{ mol } 20,00 \text{ cm}^3\text{-ben} \quad 2 \text{ p}$$

$$n(\text{Mg}^{2+}) = 3,116 \cdot 10^{-3} \text{ mol } 200,0 \text{ cm}^3\text{-ben} \quad 2 \text{ p}$$

$$m(\text{Mg}^{2+}) = 3,116 \cdot 10^{-3} \text{ mol} \cdot 24,32 \text{ g/mol} = 0,07578 \text{ g} \quad 2 \text{ p}$$

$$m(\text{Mg}^{2+}) = 75,78 \text{ mg} \quad 1 \text{ p}$$

II. A) $n(\text{MgSO}_4) = 3,116 \cdot 10^{-3} \text{ mol} \quad 2 \text{ p}$

$$c(\text{MgSO}_4) = \frac{3,116 \cdot 10^{-3} \text{ mol}}{0,0300 \text{ dm}^3} = 0,1039 \text{ mol/dm}^3 \quad 2 \text{ p}$$

B) $\begin{matrix} 30,00 \text{ cm}^3 & 75,78 \text{ mg} \\ 1,00 \text{ cm}^3 & x = 2,526 \text{ mg Mg}^{2+}/\text{cm}^3 \end{matrix} \quad 2 \text{ p}$

C) $M(\text{MgSO}_4 \cdot 7 \text{ H}_2\text{O}) = 246,52 \text{ g/mol} \quad 1 \text{ p}$

$$n(\text{MgSO}_4 \cdot 7 \text{ H}_2\text{O}) = 0,1039 \text{ mol/dm}^3 \cdot 2,00 \text{ dm}^3 = 0,2078 \text{ mol} \quad 2 \text{ p}$$

$$m(\text{MgSO}_4 \cdot 7 \text{ H}_2\text{O}) = 0,2078 \text{ mol} \cdot 246,52 \text{ g/mol} = 51,22 \text{ g} \quad 2 \text{ p}$$

I. Fogyás cm³ · 4,986 =

II. A) Fogyás cm³ · 0,006833 =

B) I. eredmény : 30 =

C) Fogyás cm³ · 3,369 =